

गा.वि.स. को सङ्क्षिप्त परिचय

परिच्छेद - १

गा.वि.स. को सङ्क्षिप्त परिचय

१.१. नामाकरण

सदरमुकाम भक्तपुरबाट यो गा.वि.स. ५ माईल पूर्वतर्फ अवस्थित रहेको छ । यस गा.वि.स.को महत्वपूर्ण ऐतिहासिक पृष्ठभूमि रहेकोले यद्यपि चर्चित रहेको पाइन्छ । पौराणिककालमा तिब्बतबाट मञ्जुश्री नेपाल खाल्डो प्रवेश गर्दा पानीले भरिएको अवस्था भएकोले यहाँको थाकलमाठ उच्च स्थानमा आई तपस्या गरेकी थिइन् भन्ने भनाई छ । मञ्जुश्रीको तपस्याबाट सरस्वती प्रकट भई वरदान दिएकोले यस स्थानको नाम महामञ्जुश्री हुन गएको हो भन्ने भनाई पनि छ । यसको साथै पौराणिक कालमा यस गा.वि.स.को वडा नं. २ बाउबारीको चौर भन्ने स्थानमा सुनको धाराहरू थिए र यसबाट पछि अप्रभंस हुन गई सुडाल नाम रहन गएको भन्ने भनाइ छ ।

यस बाहेक स्थानीय बासिन्दाहरूको भनाई अनुसार पृथ्वीनारायण शाहले भक्तपुर विजय गर्दा यहाँको जीतपुरमा भयानक लडाई गरी विजय हासिल गरेकोले यसको नाम जीतपुर रहन गएको हो भन्ने भनाई पनि छ । अझै पनि यसलाई जीतपुर सुडाल पनि भनिने गरिन्छ ।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति

भक्तपुर जिल्लाको पूर्वमा अवस्थित सुडाल गा.वि.स. को कूल क्षेत्रफल १०.०५ वर्ग कि.मि. छ । यस गा.वि.स.को पूर्वमा काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको टुकुचा गा.वि.स., पश्चिममा भक्तपुर न.पा., उत्तरमा बागेश्वरी गा.वि.स. र दक्षिणमा ताथली गा.वि.स. पर्दछ । यस गा.वि.स.भित्र उपत्यका क्षेत्र रहेको छ ।

१.३ हावापानी

यस गा.वि.स.को हावापानी समशितोष्ण प्रकारको छ । यस गा.वि.स. मा गर्मी याममा २४° देखि ३२° सेल्सियस तथा हिउँदमा ०° देखि -२° सेल्सियस सम्म तापक्रम पुग्ने गरेको पाईन्छ ।

१.४ वन जङ्गल तथा वन्यजन्तु

यस गा.वि.स.मा बाँस, उत्तिस, पिपल, बकाइनो, पैयु, मयल र सल्ला लगायतका वनस्पतिहरू पाईन्छन् । जडीबुटीमा नागबेली, धसिङ्गरे र काफल पाईन्छ । स्याल, फ्याउरो, वनविरालो, दुम्सी, लोखर्के लगायतका वन्यजन्तुहरू पाईन्छन् ।

१.५ प्रमुख चाड र जात्राहरू

यस गा.वि.स. का बासिन्दाहरू धेरैजसो हिन्दू धर्मावलम्बी भएको कारणले उनीहरूको चाडपर्व पनि हिन्दू संस्कारमा आधारित छ । विशेषत हिन्दूहरूको महान चाड दशैं, तिहार, माघेसङ्क्रान्ती, साउनेसङ्क्रान्ती, नागपञ्चमी, जनैपूर्णिमा, बाबुको मुख हेर्ने, आमाको मुख हेर्ने, तीज लगाएतका चाडपर्वहरू यस गा.वि.स. मा मनाउने गरिन्छ । यस गा.वि.स. का बासिन्दाहरू नेवारी समुदायका भएकाले उनीहरूका केहि विशेष चाडहरू जस्तै म्ह पूजा लगाएतका पर्वहरू मनाउने गर्दछन् । विस्केट जात्रा यस गा.वि.समा लाग्ने मुख्य जात्रा हो ।

१.६ भेषभूषा

यस गा.वि.स. मा परम्परागत पोशाकको रूपमा ब्राम्हण, क्षेत्री र दलित समुदायका महिलाहरूले चौबन्दी चोलो, फरिया र खास्टो लगाउँछन् भने नेवारी महिलाहरूले हाकुपटासी लगायतका मौलिक पहिरनहरू लगाउने गर्दछन् । त्यसै गरी पुरुषहरूले दौरासुरुवाल, इस्टकोट र भादगाउँले टोपी लगाउने गर्दछन् । शहरीकरण र आधुनिकीकरणका कारण अहिलेका नयाँ पुस्ताका युवतीहरू कुर्था सुरुवाल, पाइन्ट र टिसर्ट लगाउँछन् भने युवकहरू प्यान्ट, सर्ट, सुट लगायत जिन्सको पहिरनहरूको प्रयोग गर्ने गर्दछन् ।

१.७ जाति, धर्म र भाषा

यस गा.वि.स.मा ब्राम्हण, क्षेत्री, नेवार, दमाइ, सार्की, मगर लगायतका जातजातिका वसोवास रहेको छ । सङ्ख्यात्मक हिसावले हेर्दा क्षेत्री र नेवारहरूको बाहुल्यता रहेको छ । यस गा.वि.स.मा हिन्दू धर्मावलम्बीहरू मात्र रहेको देखिन्छ । यस गा.वि.स. मा नेवार जातिहरूले नेवारी भाषा र तामाङ जातिहरूले तामाङ बोल्दछन् भने सबै जातजातिले माध्यम भाषाको रूपमा नेपाली भाषाको प्रयोग गर्दछन् ।

जनसाङ्ख्यिक स्थिति

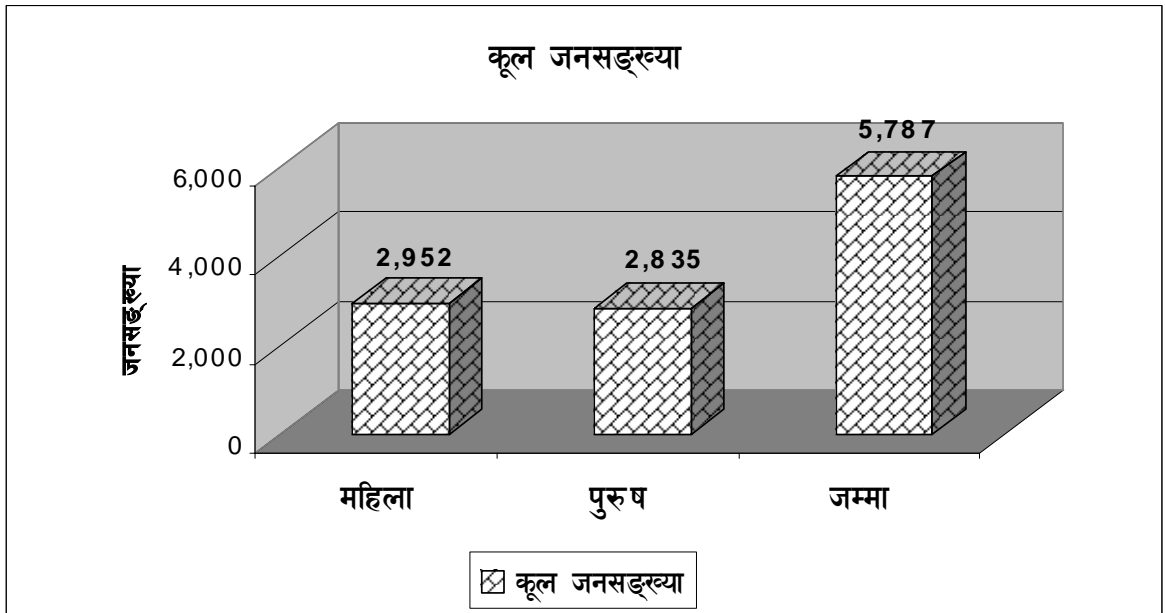
परिच्छेद - २ जनसाङ्ख्यिक स्थिति

२.१ जनसङ्ख्याको अवस्था

सुडाल गा.वि.स. को कूल जनसङ्ख्या ५,७८७ मध्ये महिला २,९५२ र पुरुष २,८३५ रहेको छ । जसमा महिलाको प्रतिशत ५१ र पुरुषको ४९ प्रतिशत रहेको छ ।

२.१.१ गा.वि.स.को कूल जनसङ्ख्या

लिङ्ग	कूल जनसङ्ख्या	प्रतिशत
महिला	२,९५२	५१
पुरुष	२,८३५	४९
कूल जम्मा	५,७८७	१००

२.१.२ वडागत जनसङ्ख्याको स्थिति

वडा नं.	जनसङ्ख्या			प्रतिशत
	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	137	125	262	4.53
२	172	200	372	6.43
३	206	210	416	7.19
४	349	360	709	12.25
५	507	547	1054	18.21
६	255	247	502	8.67
७	509	454	963	16.64
८	334	323	657	11.35
९	483	369	852	14.72
कूल जम्मा	2,952	2,835	5,787	100

यस गा.वि.स. का ९ वडाहरू मध्ये सबै भन्दा बढी जनसङ्ख्या वडा नं ५ मा १८.२१ प्रतिशत रहेको छ भने सबैभन्दा कम जनसङ्ख्या वडा नं. १ मा ४.५३ रहेको छ ।

२.१.३ उमेरको आधारमा वडागत जनसङ्ख्या विवरण

वडा	उमेर (वर्ष)	लिङ्ग	५ भन्दा मुनि	५ भन्दा माथि				जम्मा	
				६-१५	१६-४४	४५-५९	६०-७५		
१	महिला		10	35	73	12	5	2	137
	पुरुष		9	30	63	14	8	1	125
	जम्मा		19	65	136	26	13	3	262
२	महिला		16	32	91	22	7	4	172
	पुरुष		19	42	109	21	8	1	200
	जम्मा		35	74	200	43	15	5	372
३	महिला		23	60	92	22	6	3	206
	पुरुष		17	56	97	22	11	7	210
	जम्मा		40	116	189	44	17	10	416
४	महिला		30	66	183	40	28	2	349
	पुरुष		33	90	176	38	20	3	360
	जम्मा		63	156	359	78	48	5	709
५	महिला		53	97	256	68	26	7	507

वडा	उमेर (वर्ष)		५ भन्दा मुनि	६-१५	१६-४४	४५-५९	६०-७५	७५ भन्दा माथि	जम्मा
	लिंग								
	पुरुष		53	130	261	67	28	8	547
	जम्मा		106	227	517	135	54	15	1054
६	महिला		28	63	118	28	16	2	255
	पुरुष		19	74	108	26	16	4	247
	जम्मा		47	137	226	54	32	6	502
७	महिला		32	125	261	58	30	3	509
	पुरुष		47	95	229	50	24	9	454
	जम्मा		79	220	490	108	54	12	963
८	महिला		42	92	150	26	23	1	334
	पुरुष		34	66	169	28	20	6	323
	जम्मा		76	158	319	54	43	7	657
९	महिला		48	113	186	55	21	7	430
	पुरुष		47	88	212	46	27	2	422
	जम्मा		95	201	398	101	48	9	852
कुल जम्मा			560	1,354	2,834	643	324	72	5,787

यस गा.वि.स.मा उमेरको आधारमा जनसङ्ख्यालाई हेर्दा सबैभन्दा बढी १६ देखि ४४ वर्षका २,८३४ अर्थात ४८.९० प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम जनसङ्ख्या ७५ वर्षभन्दा माथिका ७२ अर्थात १.२४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

२.१.४ वडागत आधारमा घरधुरी विवरण

वडा नं.	घरधुरी	प्रतिशत
1	47	4.75
2	56	5.66
3	72	7.27
4	123	12.42
5	193	19.49
6	87	8.79
7	157	15.86
8	119	12.02
9	136	13.74
कुल जम्मा	990	100

यस गा.वि.स. का ९ वडाहरू मध्ये सबै भन्दा बढी घरधुरी १९.४९ प्रतिशत वडा नं ५ मा १९३ मा रहेको छ भने सबैभन्दा कम घरधुरी ४.७५ प्रतिशत वडा नं. १ मा रहेको छ ।

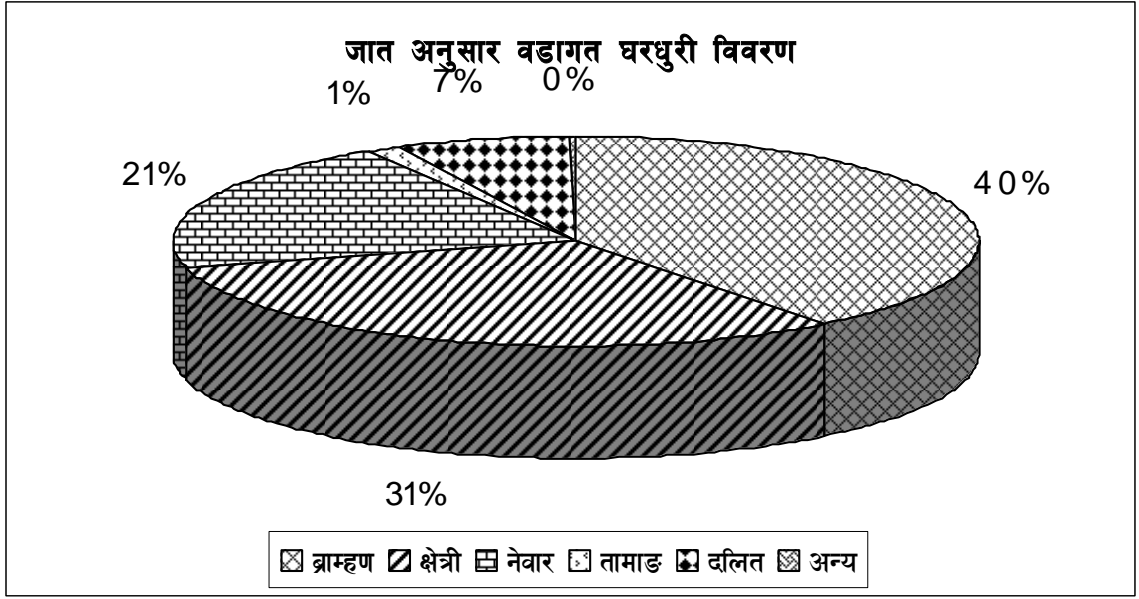
२.१.५ वस्तीगत आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

वडा	क्र.स.	वस्ती	घरधुरी	लिङ्ग		
				महिला	पुरुष	जम्मा
1	1	सुडाल	7	26	20	46
	2	बुढाथोकी टोल	3	19	6	25
	3	अधिकारी टोल	18	44	51	95
	4	डाबु	19	48	48	96
	जम्मा			47	137	125
2	1	सुडाल	56	172	200	372
	जम्मा			56	172	200
3	1	सुवेदी टोल	1	2	1	3
	2	इडोल	1	2	3	5
	3	अधिकारी टोल	2	8	4	12
	4	बुढाथोकी टोल	2	4	5	9
	5	डाबु	26	64	65	119
	6	सुडाल	40	126	132	258
	जम्मा			72	206	210
4	1	सिसा पाखा	27	70	80	150
	2	जीतपुर	96	279	280	559
	जम्मा			123	349	360
5	1	परियार टोल	32	89	78	167
	2	बोभिनी टोल	11	23	24	47
	3	भाप्रो	18	64	47	111
	4	डबेली	18	43	52	95
	5	सातभाई	34	83	98	181
	6	चरेली	33	75	95	170
	7	थाकलमथ	25	56	72	128
	8	द्वारे टोल	22	74	81	155
	जम्मा			193	507	547
6	1	माथि थुम्को	11	46	41	87
	2	थरी टोल	22	62	62	124
	3	भएलि टोल	11	27	30	57
	4	तल्लो थुम्को	9	22	26	48
	5	अधिकारी टोल	14	40	34	74
	6	दंगाल टोल	20	58	54	112
	जम्मा			87	255	247
7	1	किवाचोक	157	509	454	963
	जम्मा			157	509	454
8	1	नेपाल गाउँ	55	159	160	319
	2	कलमसी	15	32	33	65
	3	पुरी गाँउ	41	119	107	226

वडा	क्र.स.	वस्ती	घरधुरी	लिङ्ग		
				महिला	पुरुष	जम्मा
	4	थलीटार	8	24	23	47
		जम्मा	119	334	323	657
9	1	दुलाल टोल	66	214	108	322
	2	कार्की टोल	18	53	50	103
	3	घोरसाइने टोल	15	67	63	130
	4	आलुबारी टोल	15	80	69	149
	5	तिमलिसना टोल	13	48	43	91
	6	फुंयाल टोल	9	21	36	57
			जम्मा	136	483	369
		कूल जम्मा	990	2,952	2,835	5787

२.१.६ जात अनुसार वडागत घरधुरी विवरण

वडा	जात	ब्राम्हण	क्षेत्री	जनजाति			दलित	जम्मा
				नेवार	तामाङ	अन्य		
१		4	27	15	1	0	0	47
२		0	43	0	11	2	0	56
३		5	37	29	0	0	1	72
४		7	102	14	0	0	0	123
५		134	6	2	0	0	51	193
६		81	1	4	0	0	1	87
७		6	28	123	0	0	0	157
८		55	49	0	0	0	15	119
९		99	17	18	0	2	0	136
	कूल जम्मा	391	310	205	12	4	68	990

यस गा.वि.स.मा ब्राम्हण, क्षेत्री, नेवार, तामाङ, दलित र अन्य जातिहरूको बसोबास रहेको छ । यी मध्ये सबैभन्दा बढी ३८.४८ प्रतिशत ब्राम्हणको बसोबास रहेको पाइन्छ भने बाँकी जातिहरूमा ३१.३१ प्रतिशत क्षेत्री, २०.७० प्रतिशत नेवार, ६.८७ प्रतिशत दलित, १.२१ प्रतिशत तामाङ र ०.४० प्रतिशत अन्य जातिहरूको बसोबास रहेको पाइन्छ ।

२.१.७ धर्म अनुसार वडागत घरधुरी विवरण

वडा	धर्म		जम्मा
	हिन्दू	बौद्ध	
१	47	0	47
२	56	0	56
३	72	0	72
४	123	0	123
५	193	0	193
६	87	0	87
७	157	0	157
८	119	0	119
९	136	0	136
कूल जम्मा	990	0	990

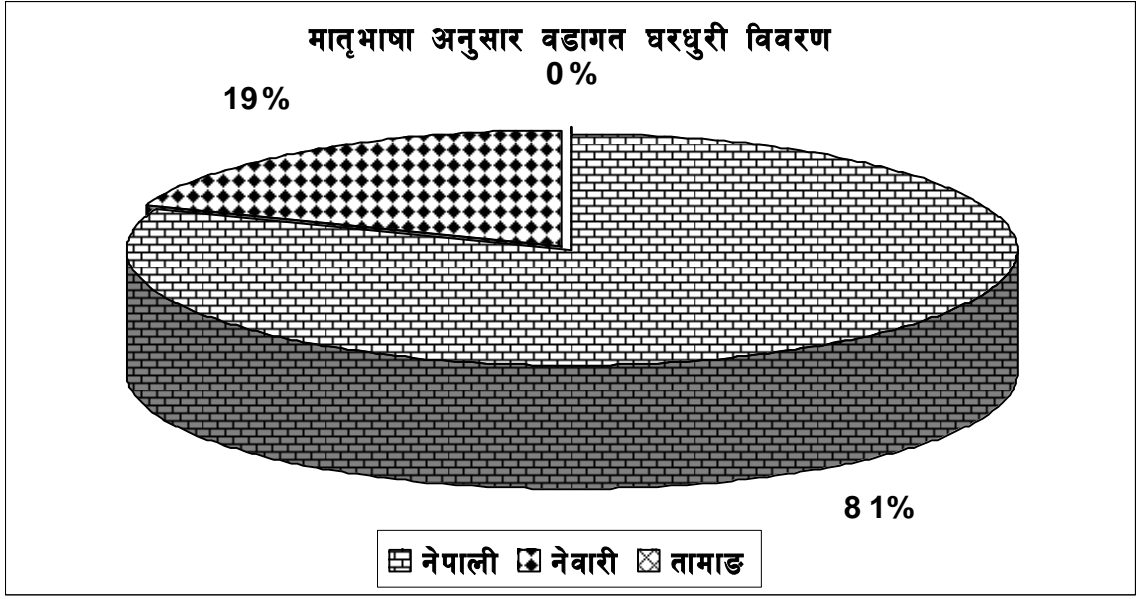
२.१.८ मुख्य पेशा अनुसार वडागत घर धुरी विवरण

पेशा वडा	कृषि	न्यापार	सरकारी सेवा	अन्य	जम्मा
१	45	1	1	0	47
२	56	0	0	0	56
३	72	0	0	0	72
४	117	0	4	2	123
५	164	12	8	9	193
६	86	0	1	0	87
७	157	0	0	0	157
८	114	0	5	0	119
९	120	2	13	1	136
जम्मा	931	15	32	12	990

यस गा.वि.स.का बासिन्दाहरू कृषि, न्यापार, सरकारी सेवा र अन्य पेशामा संलग्न छन् । कृषि पेशामा सबैभन्दा बढी ८४.०४ प्रतिशत घरधुरी संलग्न रहेका छन् भने न्यापारमा १.५१ प्रतिशत, सरकारी सेवामा ३.२३ प्रतिशत र अन्य पेशामा १.२१ प्रतिशत संलग्न रहेका छन् ।

२.१.९ मातृ भाषा अनुसार वडागत घरधुरी विवरण

मातृ भाषा वडा	नेपाली	नेवारी	तामाङ	जम्मा
१	31	15	1	47
२	45	11	0	56
३	52	20	0	72
४	109	14	0	123
५	191	2	0	193
६	83	4	0	87
७	34	123	0	157
८	119	0	0	119
९	136	0	0	136
कूल जम्मा	800	189	1	990

यस गा.वि.स.मा रहेका घरधुरीहरू मध्ये ८०.८० प्रतिशत घरधुरीले नेपाली भाषालाई मातृभाषाको रूपमा प्रयोग गर्छन् भने १९.०९ प्रतिशत घरधुरीले नेवारी भाषालाई मातृभाषाको रूपमा प्रयोग गरेको पाइन्छ । त्यस्तै ०.१० प्रतिशत घरधुरीले तामाङ भाषालाई मातृभाषाको रूपमा प्रयोग गरेको पाइन्छ ।

२.१.१० विभिन्न कामको लागि गाउँबाट बाहिर जानेको विवरण

वडा	उद्देश्य	कहाँ	
		देश	विदेश
१	रोजगारी	०	१
	न्यापार	०	०
	अध्ययन	०	०
	जम्मा	०	१
२	रोजगारी	५	४
	न्यापार	०	०
	अध्ययन	०	०
	जम्मा	५	४
३	रोजगारी	१	२
	न्यापार	०	०
	अध्ययन	०	०
	जम्मा	१	२
४	रोजगारी	०	३
	न्यापार	०	०
	अध्ययन	०	०
	जम्मा	०	३
५	रोजगारी	३	१६

वडा	उद्देश्य	कहाँ	
		देश	विदेश
	न्यापार	0	0
	अध्ययन	0	0
	जम्मा	3	16
६	रोजगारी	0	13
	न्यापार	0	0
	अध्ययन	0	0
	जम्मा	0	13
७	रोजगारी	0	4
	न्यापार	0	0
	अध्ययन	0	0
	जम्मा	0	0
८	रोजगारी	2	11
	न्यापार	1	0
	अध्ययन	1	0
	जम्मा	4	11
९	रोजगारी	2	8
	न्यापार	0	0
	अध्ययन	0	0
	जम्मा	2	8

कृषि

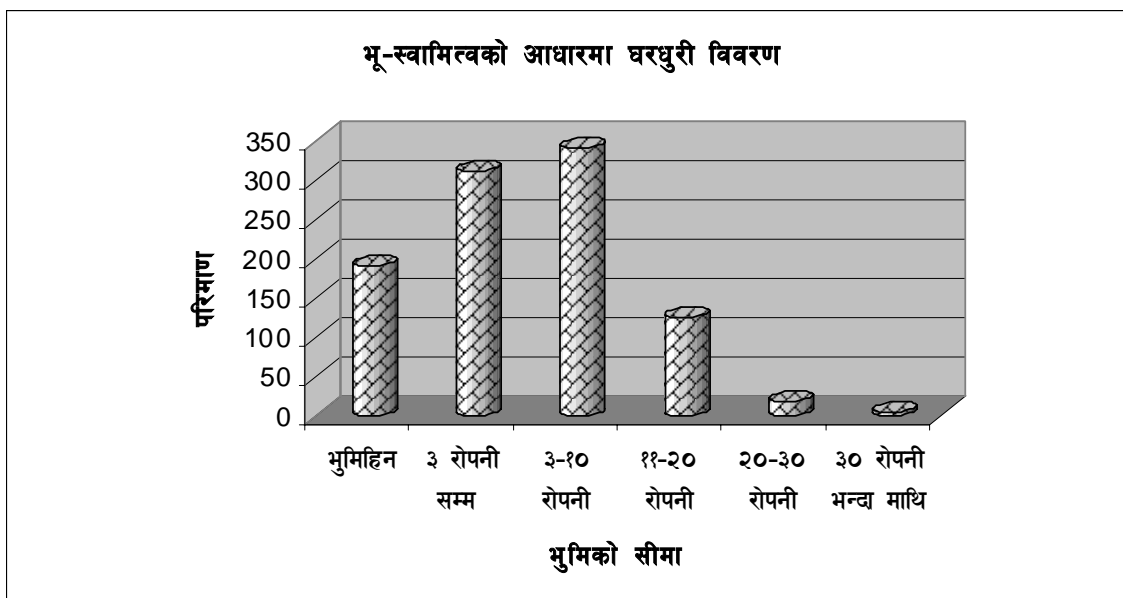
परिच्छेद - ३ कृषि

३.१ पशुपंक्षीको विवरण

वडा	पशु					पंक्षी			
	गाई / गोरु	भैसी / राँगा	खसी / बाख्रा	अन्य	जम्मा	कुखुरा	हाँस	अन्य	जम्मा
१	28	20	81	1	130	31	10	0	41
२	48	22	140	13	223	77	0	0	77
३	44	31	158	1	234	119	0	0	119
४	111	58	245	2	416	1,368	40	0	1,408
५	179	106	374	19	678	3,997	0	0	3,997
६	103	78	227	0	408	2,557	2	0	2,559
७	69	34	195	10	308	1,159	7	0	1,166
८	143	182	258	4	587	132	0	0	132
९	153	149	245	0	547	70	3	0	73
कूल जम्मा	878	680	1,923	50	3,531	9,510	62	0	9,572

३.२ भू-स्वामित्वको आधारमा घरघुरी विवरण

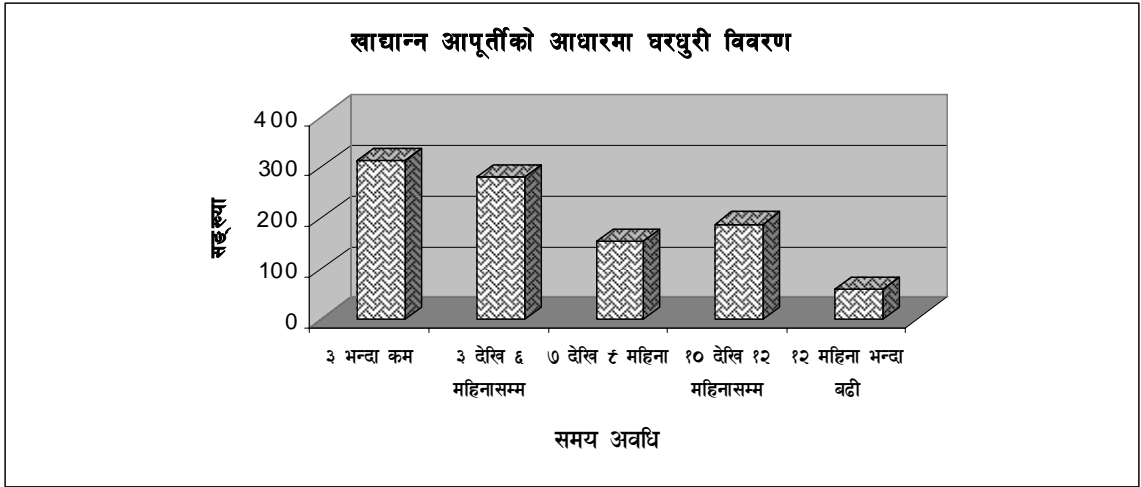
वडा	जग्गाको विवरण	भुमिहिन	३ रोपनी सम्म	३-१० रोपनी	११-२० रोपनी	२०-३० रोपनी	३० रोपनी भन्दा माथि	जम्मा
१		7	13	25	2	0	0	47
२		4	18	31	3	0	0	56
३		7	41	21	3	0	0	72
४		24	20	52	24	3	0	123
५		59	30	63	36	2	3	193
६		22	24	26	10	4	1	87
७		14	110	31	2	0	0	157
८		21	31	34	29	4	0	119
९		32	24	57	17	5	1	136
कूल जम्मा		190	311	340	126	18	5	990

यस गा.वि.स.मा रहेका घरधुरीहरू मध्ये ३ देखि १० रोपनी जग्गा हुने ३१.४१ प्रतिशत छन् भने ३ रोपनीसम्म हुने ३४.३४ प्रतिशत, ११ देखि २० रोपनी जग्गा हुने १२.७२ प्रतिशत, २० देखि ३० रोपनी जग्गा हुने १.८१ प्रतिशत, ३० रोपनी भन्दा माथि जग्गा हुने ०.५ प्रतिशत छन् । यसै गरी भूमिहिन किसान १८.२ प्रतिशत रहेका छन् ।

३.३ खाद्यान्न आपूर्तिको आधारमा घरधुरी विवरण

वडा	महिना	३ भन्दा कम	३-६	७-८	१०-१२	१२ भन्दा बढी	जम्मा
१		11	10	10	12	4	47
२		3	7	12	24	10	56
३		6	11	21	26	8	72
४		10	16	26	53	18	123
५		90	60	12	21	10	193
६		25	18	33	10	1	87
७		78	49	21	8	1	157
८		50	54	7	4	4	119
९		40	54	11	29	2	136
कूल	जम्मा	313	279	153	187	58	990

यस गा.वि.स.मा रहेका ११० घरधुरीहरू मध्ये ५.८६ प्रतिशतलाई १ वर्षभन्दा बढी खाद्यान्न आपूर्ति हुन्छ भने १८.८१ प्रतिशत घरधुरीलाई १० देखि १२ महिना, १५.४५ प्रतिशत घरधुरीलाई ७ देखि १० महिना, २८.१८ प्रतिशत घरधुरीलाई ३ देखि ६ महिना, ३१.६२ प्रतिशत घरधुरीलाई ३ महिना भन्दा कम खाद्यान्न आपूर्तिको अवस्था रहेको देखिन्छ ।

३.४ सहकारी संस्थाहरूको विवरण

क्र.सं.	सहकारीको नाम	ठेगाना
१.	महिला जागरण बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	सुडाल-२
२.	सरस्वती दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्था लि.	सुडाल-७
३.	गोखुटेश्वर दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-८
४.	सिद्धिगणेश दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-५
५.	भीमसेन दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-२
६.	चरेली दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-७

भौतिक पूर्वाधार

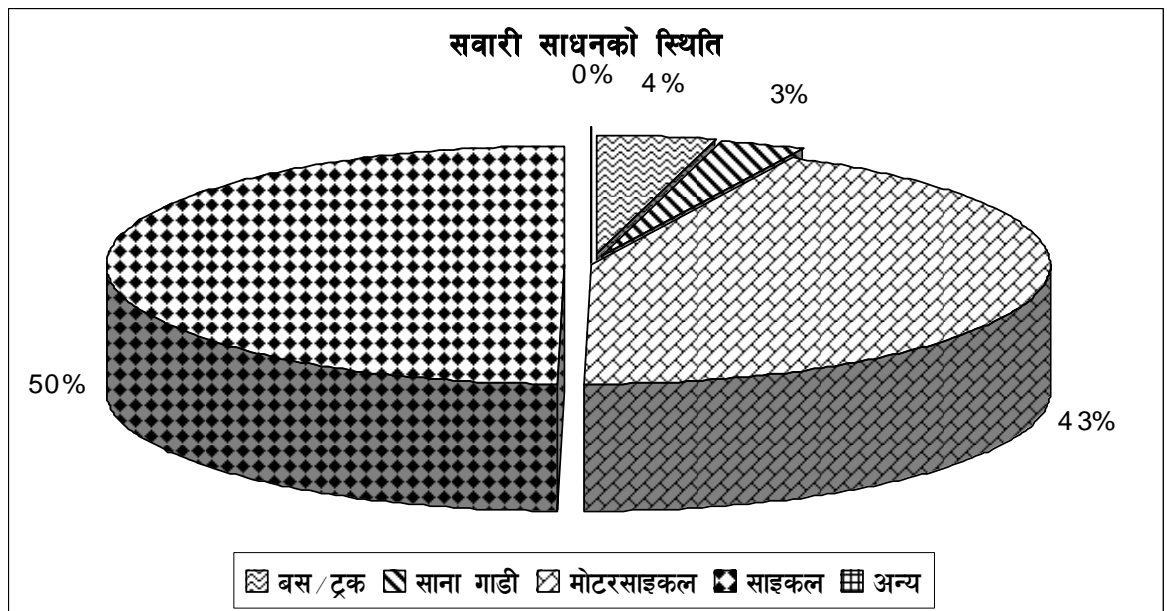
परिच्छेद - ४ भौतिक पूर्वाधार

४.१ वर्तमान यातायात सुविधा

सडक (कि. मि.) : २५ कि. मी.

४.२ सवारी साधनको स्थिति

सवारी साधन वडा	बस/ट्रक	साना गाडी	मोटरसाइकल	साइकल	अन्य	जम्मा
१	१	०	३	१५	०	१९
२	१	०	५	११	०	१७
३	०	०	४	८	०	१२
४	०	३	२८	११	०	४२
५	१	१	१२	१	०	१५
६	१	१	४	१	०	७
७	२	१	१९	४१	०	६३
८	१	०	४	१	०	६
९	१	०	३	६	०	१०
कूल जम्मा	८	६	८२	९५	०	१९१

४.३ सामुदायिक भवनहरूको विवरण

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरूका नाम	बडा नं.
१	उप-स्वास्थ्य चौकी	९
२	रेन्ज पोष्ट	९

४.४ खानेपानी आपूर्तिको आधारमा घरधुरी विवरण

स्रोत वडा	कुवा	ढुङ्गेधारा	पाइप धारा	इनार/ट्युबेल	अन्य	जम्मा
१	७	०	३८	१	१	४७
२	२	२	५१	१	०	५६
३	४	०	६१	७	०	७२
४	२	१३	१०८	०	०	१२३
५	१९	६०	११३	०	१	१९३
६	१९	५	६३	०	०	८७
७	१२	१	१४३	०	१	१५७
८	२३	१०	८६	०	०	११९
९	२६	३१	७९	०	०	१३६
कूल जम्मा	११४	१२२	७४२	९	३	९९०

यस गा.वि.स.मा पानीको प्रयोगको अवस्था हेर्दा ७४.९५ प्रतिशत घरधुरीमा पाइपधाराबाट खानेपानी वितरण भएको, १२.३२ प्रतिशत घरधुरीमा ढुङ्गेधाराको पानी प्रयोग गरिएको, १४.५५ प्रतिशत घरधुरीमा कुवाको पानी प्रयोग गरिएको, ०.९१ प्रतिशत घरधुरीमा इनारको पानी प्रयोग गरिएको र ०.३१ प्रतिशत घरधुरीमा स्रोत खुल्ल नसकेको देखिन्छ ।

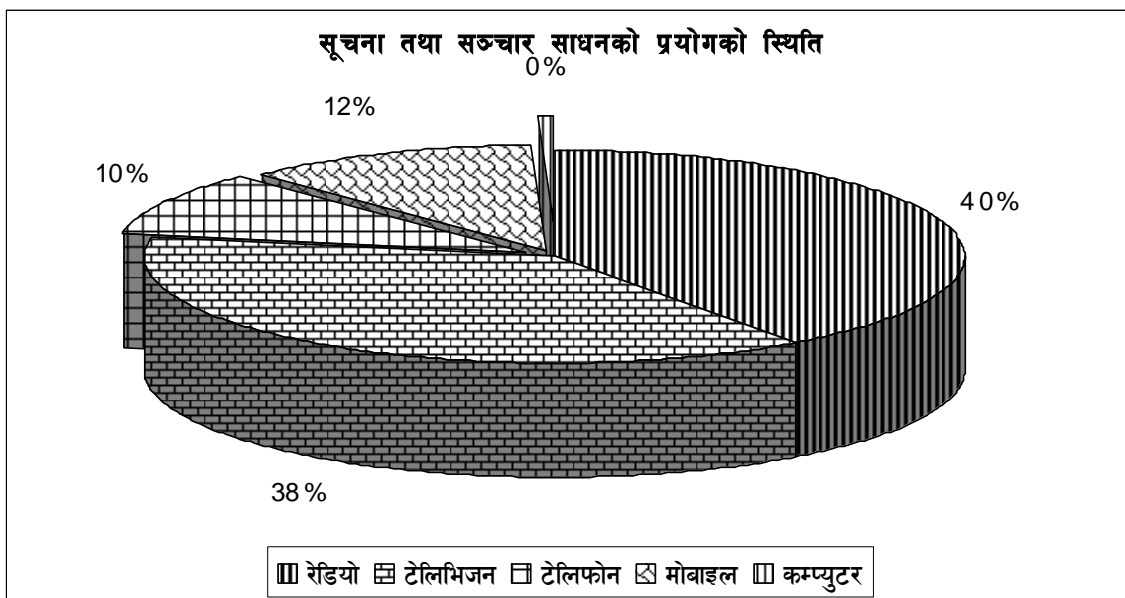
४.५ इन्धन प्रयोगको आधारमा घरधुरी विवरण

वडा	स्रोत	विद्युत	ग्याँस	मट्टितेल	दाउरा	अन्य	जम्मा
१		०	०	०	४४	३	४७
२		७	२	७	३८	२	५६
३		०	८	७	३६	२१	७२
४		०	५	२	११६	०	१२३
५		०	२	२	१८९	०	१९३
६		०	१	०	८६	०	८७
७		०	२३	७	११९	८	१५७
८		११९	०	०	०	०	११९
९		०	४	०	११७	१५	१३६
कूल जम्मा		१२६	४५	२५	७४५	४९	९९०

यस गा.वि.स.मा रहेका जम्मा ९९० घरधुरीमध्ये इन्धनको रूपमा सबैभन्दा धेरै ७५.२५ प्रतिशत दाउराको प्रयोग भएको पाइन्छ भने मट्टितेलको प्रयोग २.५३ प्रतिशत, ग्याँसको प्रयोग ४.५५ प्रतिशत, विद्युतको प्रयोग १२.७३ प्रतिशत र अन्य इन्धनको स्रोतको प्रयोग गर्ने ४.९५ प्रतिशत घरधुरी सङ्ख्या यस गा.वि.स.मा रहेको छ । यसरी हेर्दा प्रायशः सबै घरधुरीहरूमा दाउराको प्रयोग अत्याधिक देखिन्छ र विद्युतको प्रयोग नगन्य रूपमा रहेको देखिन्छ ।

४.६ सूचना तथा सञ्चार साधनको प्रयोगको स्थिति

साधन वडा	रेडियो	टेलिभिजन	टेलिफोन	मोबाइल	कम्प्युटर	
१	४०	३८	७	१२	०	
२	५०	४८	८	१४	१	
३	६२	६४	११	१४	०	
४	९४	५०	२५	४८	०	
५	१५६	१४५	३२	३४	१	
६	६३	६५	८	१४	०	
७	१११	१२९	५०	५१	५	
८	८४	७५	१६	१६	०	
९	९५	१०३	२५	१९	१	
कूल जम्मा		७५५	७१७	१८२	२२२	८

माथिको तालिकाबाट यो स्पष्ट हुन्छ की यस गा.वि.स. भित्रका रहेका सूचना तथा सञ्चारका साधनहरू मध्ये सबैभन्दा धेरै प्रयोग रेडियोको र सबैभन्दा कम प्रयोग कम्प्युटरको रहेको देखिन्छ । टेलिभिजनको सङ्ख्या ७१७ रहेको छ भने मोबाइलको सङ्ख्या २२२ रहेको छ ।

४.७ घरको छानाको आधारमा घरधुरी विवरण

छानाको अवस्था बडा	खर/छवाली	जस्तापाता	टायल	ढलान	अन्य	जम्मा
१	19	2	19	7	0	47
२	5	10	32	9	0	56
३	20	12	25	15	0	72
४	11	63	39	10	0	123
५	29	126	35	2	1	193
६	13	53	9	12	0	87
७	14	46	67	25	5	157
८	13	68	38	0	0	119
९	22	50	58	6	0	136
कूल जम्मा	146	430	322	86	6	990

यस गा.वि.स.मा रहेका ८८० घरधुरीहरू मध्ये छानाको अवस्था र किसिमको अध्ययन गर्दा खर/छवालीको छाना भएका १४.७५ प्रतिशत, जस्तापाताको छाना भएका घरधुरी ४३.४३ प्रतिशत, टायलको छाना भएको घरधुरी ३२.५३ प्रतिशत, ढलान भएका घरधुरी ८.६८ प्रतिशत र अन्य छाना भएका घरधुरी ०.६१ प्रतिशत रहेको छ । अधिकांश घरधुरीहरूमा जस्तापाता छाना प्रयोग भएको पाइन्छ ।

४.८ घरमा बत्तिको प्रमुख स्रोतको आधारमा घरधुरी विवरण

बत्तिको स्रोत वडा	राष्ट्रिय प्रसारण लाईनको विजुली	मट्टितेल	सोलार	गोबर ग्याँस	अन्य	जम्मा
१	47	0	0	0	0	47
२	56	0	0	0	0	56
३	72	0	0	0	0	72
४	121	2	0	0	0	123
५	192	1	0	0	0	193
६	87	0	0	0	0	87
७	148	9	0	0	0	157
८	119	0	0	0	0	119
९	136	0	0	0	0	136
कूल जम्मा	978	12	0	0	0	990

यस गा.वि.स.मा बत्तिको प्रमुख स्रोतको रूपमा राष्ट्रिय प्रसारण लाईनको विजुली रहेको छ । ९८.७० प्रतिशत घरधुरीले बत्तिको स्रोतको रूपमा विजुलीको प्रयोग गरेका छन् भने १.२१ प्रतिशत घरधुरीले मट्टितेलको प्रयोग गरेका छन् । सोलार, गोबर ग्याँस तथा अन्य स्रोतलाई बत्तिको रूपमा प्रयोग गर्ने घरधुरी नभएको देखिन्छ ।

वन, उद्योग र व्यवसाय

परिच्छेद - ५ वन, उद्योग र व्यवसाय

५.१ उद्योग धन्दाको विवरण

क्र.सं.	उद्योग धन्दाको नाम	ठेगाना
१.	सरस्वती माता चिमनी भट्टा	सुडाल-१

५.२ प्राविधिक तालिमको स्थिति

वडा	लिङ्ग	कम्प्युटर	सिलाई बुनाइ	प्लम्बिङ	पशु तथा कृषि	अन्य
१	महिला	4	4	0	0	2
	पुरुष	4	0	0	2	0
२	महिला	3	5	0	1	0
	पुरुष	4	0	0	5	0
३	महिला	0	4	0	0	0
	पुरुष	2	0	0	0	1
४	महिला	8	8	0	1	0
	पुरुष	11	0	0	2	0
५	महिला	0	24	0	0	0
	पुरुष	9	33	0	0	0
६	महिला	0	2	0	0	0
	पुरुष	2	0	0	0	0
७	महिला	9	11	0	1	2
	पुरुष	16	2	2	1	3
८	महिला	1	1	0	0	0
	पुरुष	5	0	0	0	0
९	महिला	3	2	0	1	0
	पुरुष	15	0	0	0	0
कूल जम्मा		96	96	2	14	8

यस गा.वि.स.को कूल जनसङ्ख्या ५,७८७ मध्ये २१६ जना मात्र तालिम प्राप्त जनशक्ति रहेको देखिन्छ । यी जनशक्ति मध्ये कम्प्युटरमा १.६६ प्रतिशत, सिलाइबुनाइमा १.६६ प्रतिशत, प्लम्बिङमा ०.०३ प्रतिशत, पशु तथा कृषिमा ०.२४ प्रतिशत र अन्य तालिममा ०.१४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । प्रस्तुत तालिकाबाट यस गा.वि.स.मा तालिम प्राप्त जनशक्ति एकदम न्यून रहेको देखिन्छ ।

ॡ.३ सामुदायिक वन

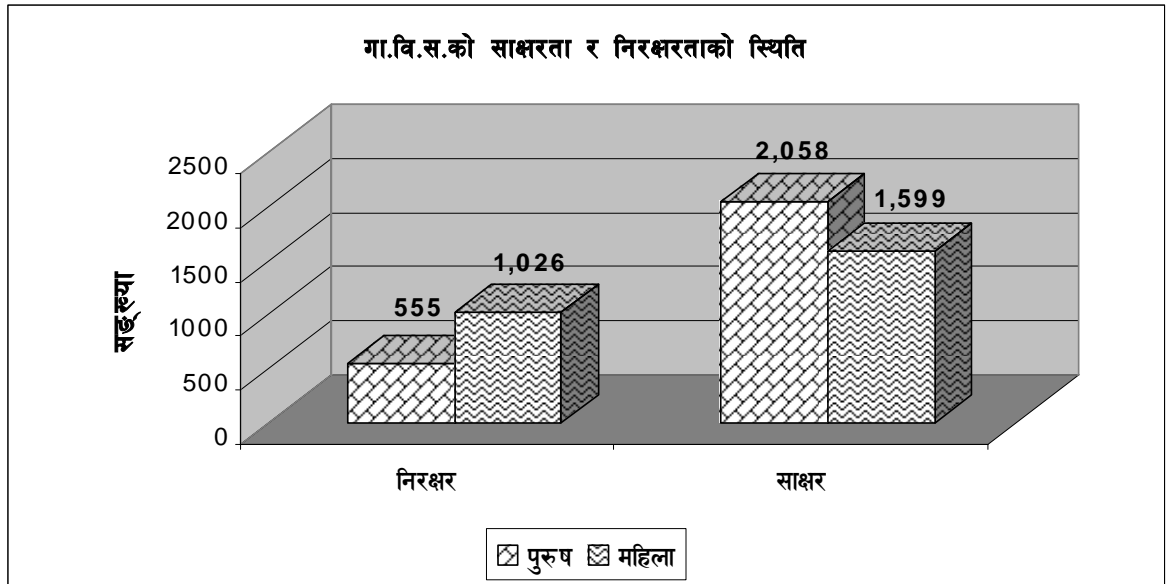
क्र.सं.	सामुदायिक वनको नाम	क्षेत्रफल (हेक्टर)	घरधुरी	अवस्थित ठाउँ
१.	महामञ्जुश्री	60	85	सूडाल-६
२.	वहाल वन	79	180	सुडाल-७
३.	पात्ले	25.25	140	सुडाल-१,२,३,६

शैक्षिक स्थिति

परिच्छेद - ६ शैक्षिक स्थिति

६.१ गा.वि.स.को कूल साक्षरताको स्थिति

	निरक्षर	साक्षर
महिला	1026	1,599
पुरुष	555	2,058
कूल जम्मा	1,581	3,657

यस गा.वि.स.को कूल जनसङ्ख्या ५,०८० मध्ये पुरुष ३५.५६ प्रतिशत साक्षर छन् भने महिला २०.६३ प्रतिशत साक्षर छन् । तुलनात्मक रूपमा साक्षर पुरुषभन्दा महिला ०.८३ प्रतिशतले कम रहेको देखिन्छ । निरक्षरताको सङ्ख्या पुरुषमा ८.५८ प्रतिशत रहेको छ भने महिलामा निरक्षरता १०.८० प्रतिशत रहेको छ । तुलनात्मक रूपमा निरक्षर पुरुषभन्दा महिला ८.३३ प्रतिशतले बढी रहेको देखिन्छ ।

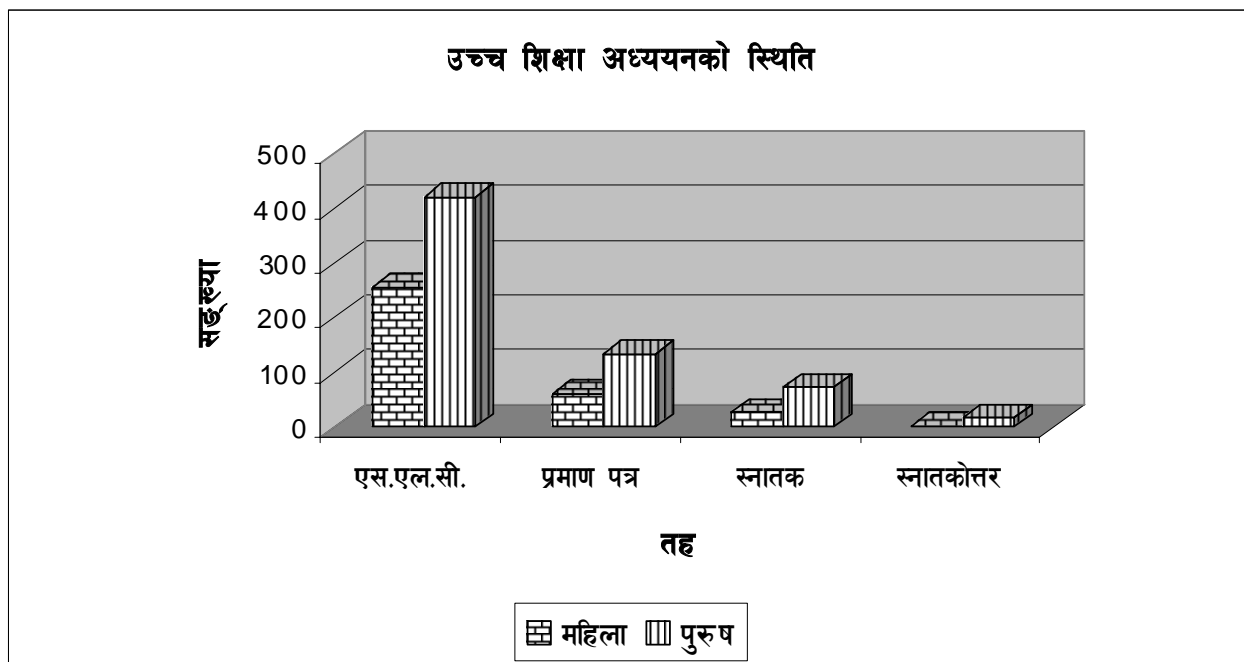
६.२ उमेरको आधारमा साक्षरता र निरक्षरताको स्थिति

वडा	उमेर समूह (वर्ष)	निरक्षर			साक्षर														
					एस.एल.सी. भन्दा कम			एस.एल.सी. उत्तीर्ण			प्रमाण पत्र तह			स्नातक			स्नातकोत्तर		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
1	6-15	0	0	0	35	30	65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	16	2	18	28	26	54	28	26	54	0	5	5	1	4	5	0	0	0
	45>	12	1	13	7	17	24	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जम्मा	28	3	31	70	73	143	28	31	59	0	5	5	1	4	5	0	0	0
2	6-15	10	16	26	22	26	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	33	10	43	48	64	112	5	17	22	4	11	15	1	7	8	0	0	0
	45>	30	27	57	3	3	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जम्मा	73	53	126	73	93	166	5	17	22	4	11	15	1	7	8	0	0	0
3	6-15	2	0	2	58	56	114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	64	40	104	25	47	72	2	7	9	1	2	3	0	1	1	0	0	0
	45>	12	4	16	18	30	48	1	4	5	0	2	2	0	0	0	0	0	0
	जम्मा	78	44	122	101	133	234	3	11	14	1	4	5	0	1	1	0	0	0
4	6-15	5	21	26	61	69	130	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	64	22	86	100	102	202	13	35	48	4	11	15	1	6	7	1	0	1
	45>	52	14	66	17	29	46	1	16	17	0	1	1	0	0	0	0	1	1
	जम्मा	121	57	178	178	200	378	14	51	65	4	12	16	1	6	7	1	1	2
5	6-15	1	29	30	96	101	197	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	118	40	158	116	145	261	6	27	33	12	31	43	4	11	15	0	7	7
	45>	91	44	135	9	50	59	0	7	7	0	2	2	1	0	1	0	0	0
	जम्मा	210	113	323	221	296	517	6	34	40	12	33	45	5	11	16	0	7	7
6	6-15	1	11	12	62	63	125	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	34	18	52	66	55	121	5	14	19	9	10	19	3	8	11	1	3	4
	45>	34	18	52	11	22	33	1	4	5	0	1	1	0	0	0	0	1	1
	जम्मा	69	47	116	139	140	279	6	18	24	9	11	20	3	8	11	1	4	5
7	6-15	8	3	11	117	92	209	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

वडा	उमेर समूह (वर्ष)	निरक्षर			साक्षर														
					एस.एल.सी. भन्दा कम			एस.एल.सी. उत्तीर्ण			प्रमाण पत्र तह			स्नातक			स्नातकोत्तर		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
	16-44	131	33	164	36	90	126	64	53	117	18	31	49	12	20	32	0	2	2
	45>	29	23	52	39	20	59	23	40	63	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जम्मा	168	59	227	192	202	394	87	93	180	18	31	49	12	20	32	0	2	2
8	6-15	15	0	15	77	69	146	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	66	73	139	72	67	139	4	11	15	6	12	18	2	5	7	0	1	1
	45>	42	24	66	7	25	32	1	0	1	0	3	3	0	1	1	0	1	1
	जम्मा	123	97	220	156	161	317	5	11	16	6	15	21	2	6	8	0	2	2
9	6-15	3	3	6	110	85	195	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16-44	73	9	82	8	23	31	95	155	250	8	12	20	2	11	13	0	2	2
	45>	80	70	150	3	5	8	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जम्मा	156	82	238	121	113	234	103	155	258	8	12	20	2	11	13	0	2	2
कूल जम्मा		1026	555	1581	1251	1411	2662	257	421	678	62	134	196	27	74	101	2	18	20

६.३ उच्च शिक्षा अध्ययनको स्थिति

एस.एल.सी. उत्तीर्ण			प्रमाण पत्र तह			स्नातक			स्नातकोत्तर		
महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
257	421	678	62	134	196	27	74	101	2	18	20

यस गा.वि.स.मा उच्चशिक्षा अध्ययन गर्ने कूल सङ्ख्या ८८५ मध्ये एस.एल.सी. उत्तीर्ण ६८.१४ प्रतिशत, प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण १८.० प्रतिशत, स्नातक तह उत्तीर्ण १०.१५ प्रतिशत र स्नातकोत्तर उत्तीर्ण २.०१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

६.४ शैक्षिक संस्थामा कूल भर्ना दर

क्र.सं	तह	छात्र	छात्रा	जम्मा
१	प्राथमिक	536	521	1057
२	निम्न माध्यमिक	198	224	422
३	माध्यमिक	102	112	214
कूल जम्मा		836	857	1,693

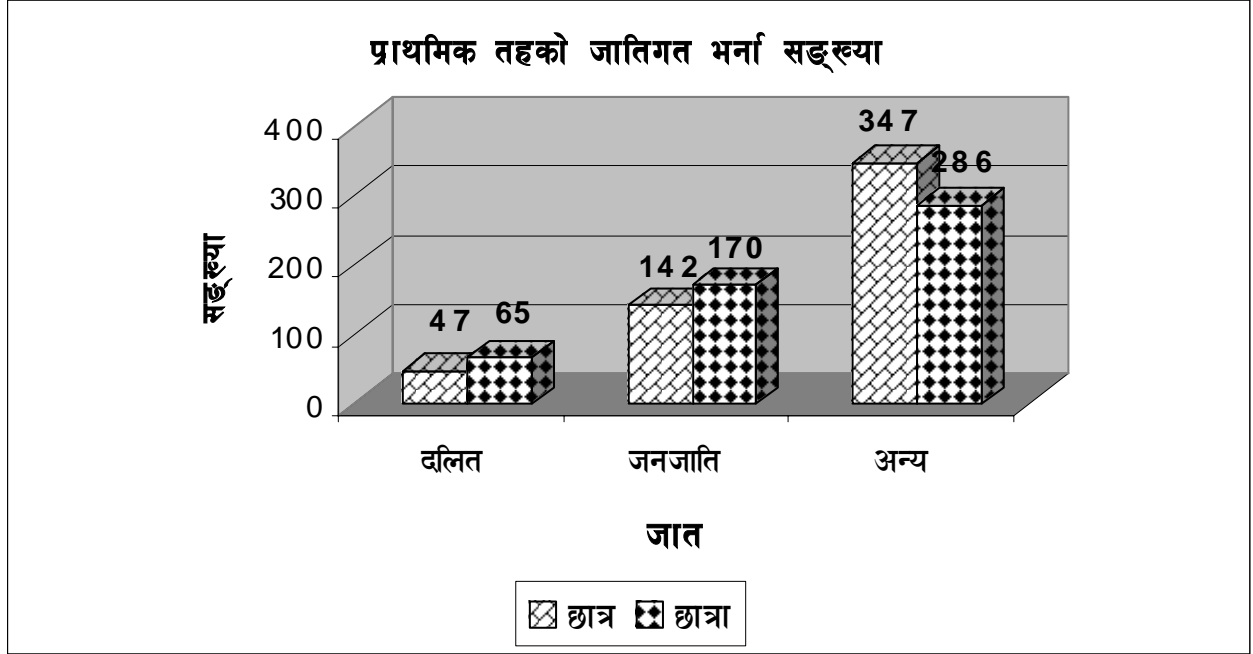
स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, भक्तपुर, २०६२

यस गा.वि.स.मा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूमा भर्ना सङ्ख्या तुलनात्मक रूपमा प्राथमिक तहमा उच्च रहेको छ भने निम्न माध्यमिक र माध्यमिक तहमा क्रमशः घट्दै गएको छ । कूल भर्ना सङ्ख्यामा छात्र ४८.३८ प्रतिशत र छात्रा ५०.६२ प्रतिशत रहेको छ । छात्र र छात्राको भर्ना दरमा ठूलो अन्तर नभएको देखिन्छ ।

६.५ प्राथमिक तहको जातिगत भर्ना भर्ना दर

छात्र				छात्रा				जम्मा
दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	
47	142	347	536	65	170	286	521	1057

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, भक्तपुर, २०६२

६.६ विद्यालयहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विद्यालय रहेको स्थान	कक्षा देखि
१.	श्री ठूलो ब्रम्हायणी प्रा.वि.	सुडाल - २, नाउँबारी	१-५
२.	श्री महेन्द्रग्राम मा.वि.	सुडाल - ३ घ्याम्पेपाटी	१-१०
३.	श्री कृष्ण प्रा.वि.	सुडाल - ४, जीतपुर	१-५
४.	श्री सयबङ्गाल प्रा.वि.	सुडाल - ५, दौखडोल	१-५
५.	श्री सरस्वती मा.वि.	सुडाल - ६, थाकलमाथ	१-१०
६.	श्री बाल्मिकेश्वर प्रा.वि.	सुडाल - ७, चरेली	१-५
७.	श्री कालिका प्रा.वि.	सुडाल - ८, कल्मसी	१-५
८.	श्री पञ्चकन्या नि.मा.वि.	सुडाल - ८, पञ्चकन्या	१-८

स्वास्थ्य स्थिति

परिच्छेद - ७ स्वास्थ्य स्थिति

यस गा.वि.स.को स्वास्थ्य स्थिति हेर्दा समग्रमा सामान्य देखिन्छ । उपचार विधिको प्रयोग गर्ने प्रवृत्ति देखि लिएर त्यहाँका मानिसमा लाग्ने सामान्य रोगको अवस्था तथा दीर्घ रोगको अवस्था एवम् परिवार नियोजनाको साधनको प्रयोग गर्ने सङ्ख्या लगायतका अन्य जनस्वास्थ्यको विवरण तलको तालिकाहरूबाट देखाइएको छ ।

७.१ पारिवारिक उपचार विधिको आवृत्ति

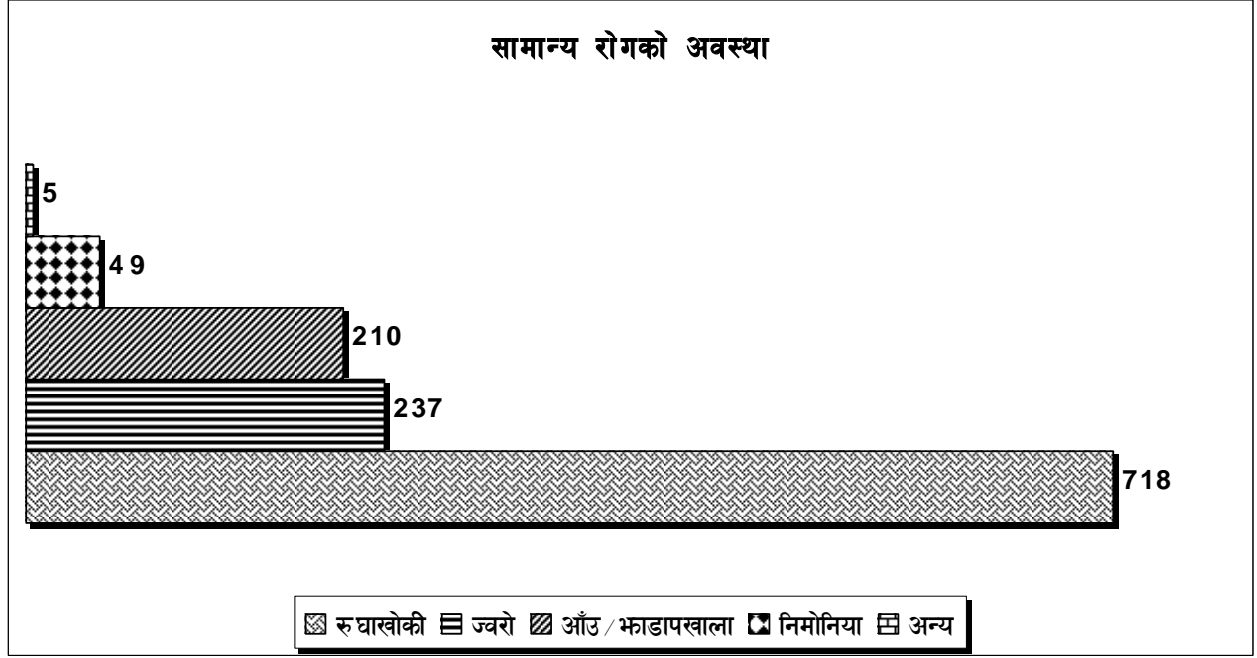
वडा	उपचारको विधि	लामा/धामी/भाँक्री	अस्पताल	जम्मा
१		7	45	52
२		25	51	76
३		24	48	72
४		50	101	151
५		0	193	193
६		0	87	87
७		0	157	157
८		1	119	120
९		10	136	146
	कूल जम्मा	117	937	1054

गा.वि.स.मा कूल ८८० घरधुरीहरू मध्ये ११७ घरधुरी उपचारको लागि लामा/धामी/भाँक्री, ८३७ घरधुरी अस्पताल र ६४ घरधुरी अस्पताल र लामा/ धामी/भाँक्री दुवै विधिको प्रयोग गरेको देखिन्छ ।

७.२ सामान्य रोगको अवस्था

वडा	रोग	रुघाखोकी	निमोनिया	ज्वरो	आँउ/भाडापखाला	अन्य	जम्मा
१		28	2	10	31	0	71
२		23	8	7	13	1	52
३		62	24	29	50	1	166
४		115	5	98	102	1	321
५		170	2	21	0	1	194
६		80	2	10	0	0	92
७		45	0	10	2	1	58
८		89	0	30	10	0	129
९		106	6	22	2	0	136

वडा	रोग	रुघाखोकी	निमोनिया	ज्वरो	आँउ/भाडापखाला	अन्य	जम्मा
	कूल जम्मा	718	49	237	210	5	1219

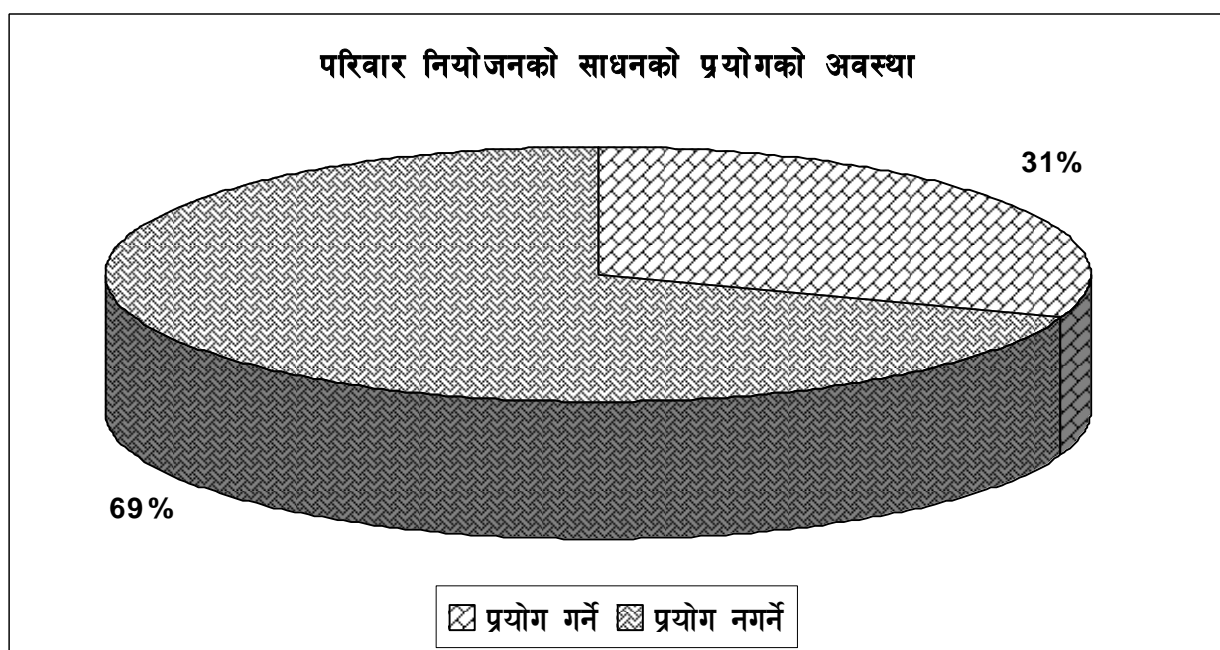

७.३ दीर्घ रोगको अवस्था

वडा	रोग	मधुमेह	क्यान्सर	क्षयरोग	एड्स	अन्य	जम्मा
१		0	0	0	0	3	3
२		1	0	0	0	3	4
३		0	0	0	0	6	6
४		0	0	0	0	14	14
५		0	0	0	0	5	5
६		0	0	0	0	6	6
७		0	0	0		1	1
८		1	0	0	0	2	3
९		0	0	0	0	4	4
	कूल जम्मा	2	0	0	0	44	46

७.४ परिवार नियोजनको साधन प्रयोगको अवस्था

वडा	प्रयोगको अवस्था	प्रयोग गर्ने	प्रयोग नगर्ने	जम्मा
१		२	४५	४७
२		४२	१४	५६
३		४०	३२	७२
४		२४	९९	१२३
५		३९	१५४	१९३
६		२४	६३	८७
७		९९	५८	१५७
८		१२	१०७	११९
९		२०	११६	१३६
	कूल जम्मा	३०२	६८८	९९०

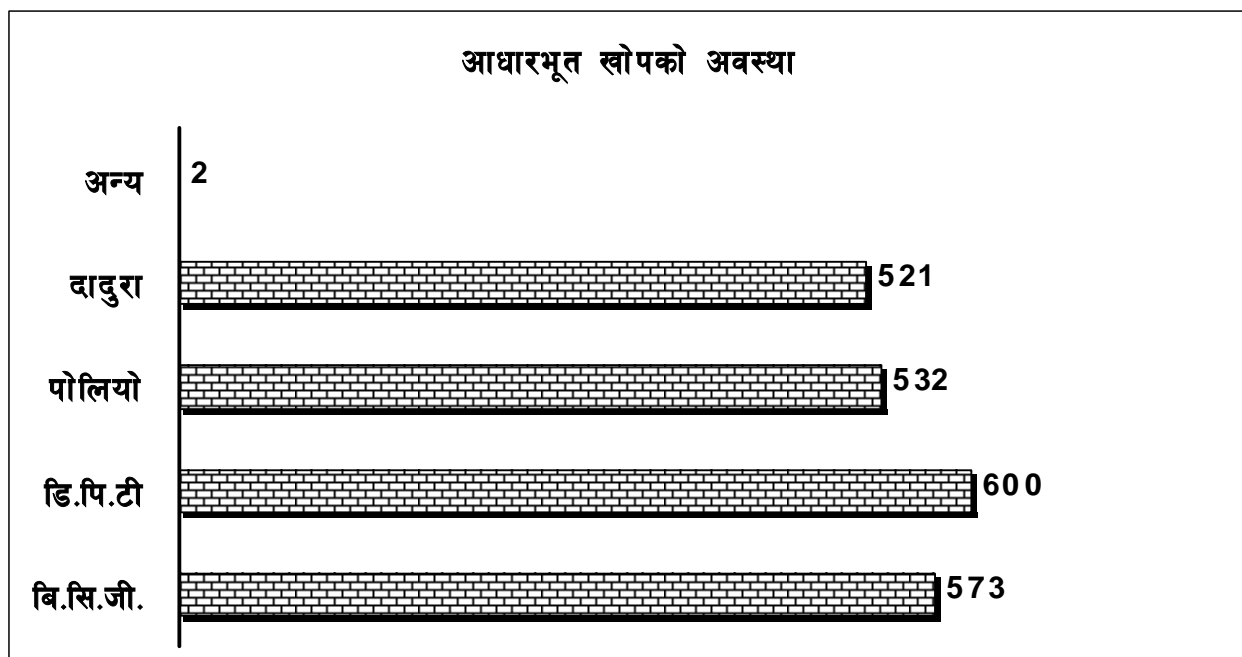

७.५ स्थायी बन्द्याकरण गर्नेको अवस्था

वडा	लिङ्ग	महिला	पुरुष	जम्मा
१		22	9	31
२		38	10	48
३		27	10	37
४		49	17	66
५		35	12	47
६		11	1	12
७		74	20	94
८		16	15	31
९		52	9	61
जम्मा		324	103	427

७.६ आधारभूत खोपको अवस्था

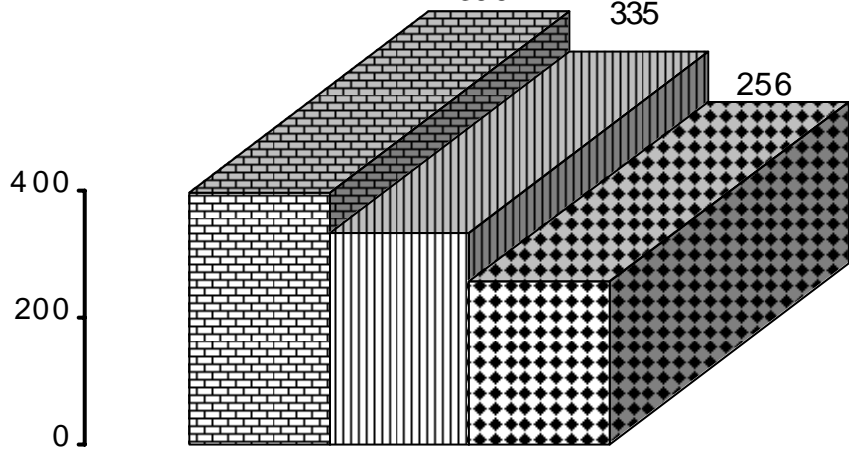
वडा	खोप	बि.सि.जी.	डि.पि.टी	पोलियो	दादुरा	अन्य	जम्मा
१		8	8	12	9	0	37
२		28	16	5	3	0	52
३		31	36	20	17	1	105
४		41	76	30	26	0	173
५		144	143	144	144	0	575
६		86	86	86	86	1	345
७		0	0	0	0	0	0
८		106	106	106	107	0	425
९		129	129	129	129	0	516
कूल जम्मा		573	600	532	521	2	2,228

७.७ शौचालय प्रयोगको आधारमा घरघुरी विवरण

वडा	शौचालयको अवस्था	स्थायी	अस्थायी	नभएको	जम्मा
१		20	20	7	47
२		27	27	2	56
३		36	28	8	72
४		71	38	14	123
५		44	55	94	193
६		25	45	17	87
७		81	67	9	157
८		42	35	42	119
९		53	20	63	136
	कूल जम्मा	399	335	256	990

शौचालय प्रयोगको आधारमा घरधुरी विवरण

स्थायी
 अस्थायी
 नभएको

गा.वि.स. को भौतिक अवस्था

परिच्छेद - ट

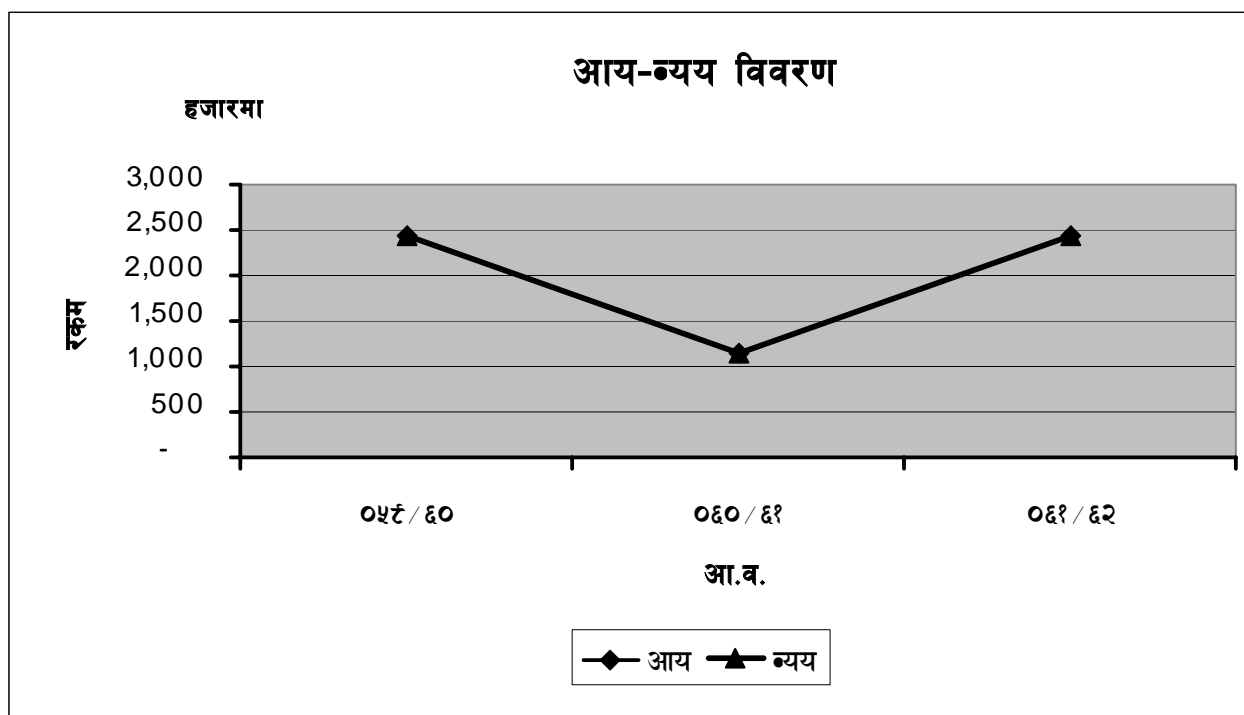
गा.वि.स. को भौतिक अवस्था

ट.१ सेवा केन्द्रहरुको विवरण

क्र.सं.	सेवा केन्द्रहरुका नाम	बडा नं.	बस्ती
१	पशु सेवा उपकेन्द्र	४	जीतपुर
२	उप-स्वास्थ्य चौकी	९	
३	रेन्ज पोष्ट	९	

ट.२ गा.वि.स.को २०५९ देखि हालसम्मको आय-व्यय विवरण

आ.व.	आय	न्यय
०५८/६०	२४,२९,६९५।३९	२४,२९,६९५।३९
०६०/६१	११,३९,३२९।०५	११,३९,३२९।०५
०६१/६२	२४,४९,३३५।३२	२४,४९,३३५।३२

८.३ विगत ३ वर्ष देखिको पञ्जिकरणको विवरण

क्र.सं.	विवरण	गत ३ वर्ष देखिको पञ्जिकरणको संख्या		
		२०६०	२०६१	२०६२
१.	जन्म दर्ता	३१२	२९६	३३९
२.	मृत्यु दर्ता	५७	४०	४५
३.	सम्बन्ध बिच्छेद	०	०	०
४.	बसाईसराई	४	५	५
५.	विवाह दर्ता	५८	१२१	९५

८.४ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरूको विवरण

क्र.सं.	विवरण	नागरिक तथा एकल महिलाहरूको संख्या	कैफियत
		२०६२	
१.	जेष्ठ नागरिक	१०६	
२.	महिला	४०	
३.	पुरुष	६६	
४.	एकल महिला	९५	

८.५ जनप्रतिनिधिहरूको विवरण

क्र.सं.	जनप्रतिनिधिहरूको नाम	ठेगाना	पद	कार्य काल
१.	केशवप्रसाद तिमल्सिना	सुडाल - ८	अध्यक्ष	२०४९-२०५३
२.	केदार अधिकारी	सुडाल - १	उपाध्यक्ष	२०४९-२०५३
३.	रामकुमार बुढाथोकी	सुडाल - ३	अध्यक्ष	२०५४-२०५९
४.	सहकुल पुरी	सुडाल - ६	उपाध्यक्ष	२०५४-२०५९

८.६ गैर सरकारी संस्थाहरूको विवरण

क्र.सं.	गैर सहकारीको नाम	ठेगाना
१.	सुनगाभा युवा क्लब	सुडाल-८

८.७ सहकारी संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम	ठेगाना
१	महिला जागरण बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	सुडाल-२
२	सरस्वती दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्था लि.	सुडाल-७
३	गोखुटेश्वर दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-८
४	सिद्धिगणेश दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-५
५	भीमसेन दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-२
६	चरेली दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुडाल-७

८.८ गा.वि.स. भवनदेखि प्रत्येक वडासठमको दुरी

गा.वि.स. रहेको स्थान	वडा नं.	दुई बीचको दुरी (कि.मि.)
वडा नं. ४	१	१
	२	१
	३	१
	४	०
	५	१.५
	६	३
	७	३
	८	४
	९	२

सम्भावना र अवसरहरू

परिच्छेद - ९

सम्भावना र अवसरहरू

९.१ प्रमुख सम्भावना तथा अवसरहरूको विश्लेषण तालिका

९.१.१ आर्थिक विकास

उपलब्ध अवसरहरू	उपयोगिता	उपयोगिताको विवरण
१. प्राङ्गारिक खेतीको राम्रो सम्भावना ।	- ब्यावसायिक रूपमा खेती गर्न सकिने ।	- हिउँदे, वर्षे तरकारी, फलफूल र बेमौसमी तरकारी ।
२. छरिएर रहेका पानीका स्रोतहरूको उपयोग गर्न सके कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि हुने ।	- खानेपानी, सिंचाइ, घरायसी प्रयोग ।	- फूल बनाउने । - वर्षादको पानी जम्मा गर्ने । - वोरिङ गरेर पानी तान्ने । - पोखरी निर्माण गर्ने । - अलैची, चिया जस्ता विरुवाको क्षमता वृद्धि गर्ने खेतीपाती बढाउने । - फोहोरमैलाबाट प्रदुषित खोलानालाको संरक्षण गर्ने ।
३. उर्वरभूमि रहेकोले कृषिको उत्पादकत्व उच्च रहेको ।	- तरकारी र खाद्यान्न बालीको ब्यवसायिक उत्पादन ।	- आलु ।
४. पर्यटनको गन्तब्य स्थलको रूपमा रहेको ।	- स्थानीय रोजगारी र पर्यटन ब्यवसाय प्रबर्द्धन ।	- नाचगान/सांस्कृतिक कार्यक्रम, कला, उपहार, हस्तकला, होटल ब्यवसाय ।
५. कुरिलो र च्याउको ब्यावसायिक खेतीको सम्भावना	- ब्यवसायीकरण गर्ने सम्भावना	- च्याउ खेती गर्ने तथा बढाउने । - कुरिलोको विक्रसले थप आय आर्जन हुने । - स्थानीय सिपको प्रयोग हुने ।
६. चिया, सुठो, अम्रिसो, अलैची ।	- नगदे वालीको रूपमा विकास गर्न सकिने ।	- आय आर्जन बढ्ने । - भूक्षय रोकथाम हुने । - खाली जमिनको प्रयोग हुने ।

१.१.२ सामाजिक विकास

उपलब्ध अवसरहरू	उपयोगिता	उपयोगिताको विवरण
१. भौगोलिक सुगमता ।	- पहुँचको दृष्टिले ज्यादै सुगम ।	- योजना कार्यान्वय सहज हुने । - कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्यांकन र सुपरिवेक्षण गर्न सजिलो हुने ।
२. मानव संसाधनको विकास गर्न सकिने।	- आर्थिक उपाजन । - दक्ष जनशक्तिको उत्पादन	- रोजगारीमा वृद्धि । - सेवा सुविधामा प्रभावकारीता ।
३. राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूको सहभागितामा वृद्धि ।	- सेवा सुविधामा पहुँच । - सामाजिक जागरण ।	- सामाजिक परिचालनमा वृद्धि । - स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार । - सहकारीतामा वृद्धि ।
४. निःशुल्क तथा अनिवार्य प्राथमिक शिक्षाको सम्भावना ।	- सबैका लागि शिक्षा भन्ने नारा पूरा हुने ।	- साक्षरता दरमा वृद्धि । - सबैमा प्राथमिक शिक्षाको अवसर प्राप्त हुनु।

१.१.३ भौतिक पूर्वाधार विकास

उपलब्ध अवसरहरू	उपयोगिता	उपयोगिताको विवरण
१. भौगोलिक विकटता नभएको ।	- विकास निर्माणको हरेक क्षेत्रमा काम गर्न सजिलो ।	- सडक, टेलिफोन, विद्युत, खानेपानी जस्ता पूर्वाधारको विकास ।
२. गा.वि.स.मा सडक, विद्युत, खानेपानी र टेलिफोन सेवा पुगेको ।	- विकासका सम्पूर्ण पूर्वाधारहरूको उपयोग गर्न सकिने ।	- गा.वि.स. मा मोटर बाटो पुग्न सक्ने। - विद्युत टेलिफोन जस्ता सुविधा गा.वि.स, मा प्राप्त ।

१.१.४. वन वातावरण तथा वस्ती विकास

उपलब्ध अवसरहरू	उपयोगिता	उपयोगिताको विवरण
१. झाडीदार वनलाई उत्पादनमुलक वन बनाउने सम्भावना ।	- उपभोक्ता ब्यवस्थापन क्षमतामा वृद्धि हुने ।	- उपभोक्ताहरू दाउरा, काठको आपूर्तिमा आत्मनिर्भर हुने ।
२. सामुदायिक वनमा जडिबुटी खेती गर्ने प्रशस्त सम्भावना ।	- चिराइतो, टिमुर, धसिङ्गरे, लप्सी, तितेपाती, पिपला	- आय आर्जनको राम्रो श्रोत ।

१.१.५ सस्थागत विकास र स्रोत परिचालन

उपलब्ध अवसरहरू	उपयोगिता	उपयोगिताको विवरण
१. खानीको दिगो विकासको रणनीति अवलम्बन गर्न सके आन्तरिक स्रोत वृद्धि गर्न सकिने।	- स्रोत परिचालन र अभिवृद्धि । - निर्माण ब्यवसाय प्रवर्द्धन ।	- स्थानीय निकायको आयस्रोत बढ्ने । - स्थानीय रोजगारीमा अभिवृद्धि ।
२. स्रोत सेवा सुविधाको पहुँच भएको ।	- सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता ।	- जनताले राम्रो सेवा समयमा नै पाउने र प्रतिक्रिया लिई सेवाको प्रभावकारीता बढाउने।
३. क्षेत्रफल र भौगोलिक वनावटको कारण नमुना गा.वि.स. को रूपमा विकास गर्न सकिने ।	- नमुना गा.वि.स. बन्ने ।	- सामाजिक र आर्थिक पूर्वाधारको विकास

स्रोत : आवधिक जिल्ला विकास योजना : भक्तपुर, २०५८

परिशिष्ट

गा.वि.स. को सङ्गठनात्मक संरचना

